

Innst. S. nr. 194

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra forsvarskomiteen

Dokument nr. 8:69 (2004-2005)

Innstilling fra forsvarskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Marit Nybakk, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fosli, Kjetil Bjørklund, Marit Arnstad, Per Ove Width og Øyvind Korsberg om fortsatt stasjonering av Forsvarets 337 skvadron - Kystvakthelikopterskvadronen - med skvadronledelse på Bardufoss også etter innfasing av de nye NH90-helikoptrene

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Ved behandlingen av Innst. S. nr. 342 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 45 (2000-2001) besluttet Stortinget at Sola flystasjon skulle huse tre helikopterskvadroner; 330 skvadron (redningstjenesten), 334 skvadron (fregatthelikoptre) og 337 skvadron (kystvakthelikoptre) når de nye NH90-helikoptrene kommer på plass. Skvadronene legges inn under en felles ledelse, 134 luftving. 330 skvadron har allerede hovedbase på Sola. 334 skvadron er nettopp opprettet med ledelse og venter på fregattene. 337 skvadron er på Bardufoss.

Nye helikoptre av typen NH90 til 334 skvadron og 337 skvadron er besluttet innkjøpt, og disse vil fases inn i perioden 2005-2008. Hvilke redningshelikoptre som skal kjøpes er ikke besluttet av Justisdepartementet, men alle solemerker tyder på at det også vil bli NH90 fra NATO Helicopter Industries (NHI).

Grunnen til vedtaket i 2001 var å samle de maritime helikoptrene på ett sted. Trolig hadde vedtaket også en distriktpolitisk årsak ved at de fleste forsvarsarbeidsplassene ble lagt ned i Sørvest-Norge. I tillegg har Sola allerede et stort privat helikoptermiljø.

Men, selv om Ving 134-overbyggingen over de maritime helikoptrene er på Sola, behøver ikke alle tre skvadronledelsene være stasjonert der. Og redningshelikoptrene har baser både på Bandak i Bodø,

på Rygge og i Florø, selv om skvadronledelsen er på Sola.

Kystvakta og Kystvaktas helikoptre opererer primært i nordområdene. Derfor mente forsvarskomiteen ved behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004) at Kystvakthelikoptrene og 337 skvadronen fortsatt bør være på Bardufoss - også etter at de nye NH90-helikoptrene erstatter dagens helikoptre. Dog med det forbehold at Forsvarsdepartementet har inngått kontrakt med NHI om vedlikehold hos leverandør de første fem år. I tillegg til at helikoptrene forutsettes å bli vedlikeholdt også på fartøy. For verkstedet på Bardufoss vil det i en periode gi mindre arbeid, selv om de fortsatt vil ha vedlikeholdet av 339 skvadron - Hærens helikoptre. Det arbeides i Målselv kommune med å gjøre verkstedet offentlig/privat for å kunne ta private oppdrag i tillegg til Forsvarets helikoptre.

Flertallet og mindretallet i Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004) hadde litt ulike formuleringer. Noe som har skapt usikkerhet om hvorvidt hele eller deler av 337 skvadron skal være stasjonert på Bardufoss etter innfasingen av NH90 helikoptre.

Det er ønskelig med et levende helikoptermiljø på Bardufoss, også fordi flystasjonen er vertsavdeling for utenlandsk helikopteraktivitet, og fordi Bardufoss har flyskole og flyteknikerlinje på videregående skole.

Videre stasjonering her vil være positivt for Barduområdet. For Sola vil ikke dette medføre tap av arbeidsplasser, gitt at beslutningen om flytting enda ikke er effektivt fordi helikoptrene ikke er på plass.

De helikopterbærende kystvaktfartøylene er i hovedsak stasjonert på Sortland som er Kystvaktas hovedbase. Bardufoss er mer i retning av seilingsområdet til Kystvakta enn Sola og ligger ikke langt fra hovedbasen.

På denne bakgrunn fremmer forslagsstillerne følgende forslag:

"Forsvarets skvadron 337 - Kystvakthelikoptrene - med skvadronledelse skal stasjoneres på Bardufoss også etter innfasingen av nye NH90-helikoptre. Skvadronen inngår, som tidligere vedtatt, administrativt under felles luftving for de maritime helikoptrene i Forsvaret."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunnar Halvorsen, lederen Marit Nybakk og Rita Tveiten, fra Høyre, Bjørn Hernæs og Åge Konradsen, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold og Per Ove Width, fra Sosialistisk Venstreparti, Kjetil Bjørklund, fra Kristelig Folkeparti, Åse Wisløff Nilssen og fra Senterpartiet, Marit Arnstad, viser til at forslagsstillerne har fremmet forslag om at Stortinget ber Regjeringen om å stasjonere Forsvarets 337 skvadron - Kystvakthelikoptrene - med skvadronledelse på Bardufoss også etter innfasingen av nye NH90-helikoptre. Og at skvadronen som tidligere vedtatt, inngår administrativt under felles luftving for de maritime helikoptrene i Forsvaret.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og fra Kristelig Folkeparti, har merket seg svarene fra Forsvarsdepartementet og finner det påfallende at argumentasjonen er så vidt styrt mot en lokalisering og holdning som ikke er i tråd med vedtaket ved behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2004-2005) om at Kystvakthelikoptrene og 337 skvadron fortsatt bør være på Bardufoss - også etter at de nye NH90-helikoptrene erstatter dagens helikoptre. Flertallet viser òg til behandlingen av St.meld. nr. 4 (2004-2005), punkt 2.5 Forsvarsdepartementet, vedtak nr. 427, 10. juni 2004:

"Stortinget ber Regjeringen lokalisere de nye enhets-helikoptrene for Kystvakten i nord, når disse ikke er på fartøy eller under vedlikehold av leverandør, til Bardufoss. Regjeringen bes fremme konkrete forslag innen innfasing av de nye enhets-helikoptrene skjer."

Forsvarsdepartementet uttaler i brev 24. september 2004:

"Regjeringen vil komme tilbake til saken innen innfasingen av helikoptrene, slik Stortinget har bedt om."

Flertallet ser dette i sammenheng med svarbrevet fra Forsvarsdepartementet hvor det blir uttrykt:

"Forsvarsdepartementet (FD) har på det nåværende tidspunkt ikke tilstrekkelig beslutningsunderlag til å fremme konkrete forslag i denne saken. Forsvarets Logistikkorganisasjon/Materielldivisjonen (FLO/M) opplyser at innfasingen av de nye enhets-helikoptrene er utsatt på grunn av forsinkelser hos leverandør, med første leveranse planlagt medio 2007. FD ønsker fortsatt å bruke noe tid frem mot innfasing til å avklare forhold vedrørende investering, kontrakt, innfasing, simulatorvirksomhet, vedlikehold, drift og driftskostnader i tillegg til andre operative forhold vedrørende 334 og 337 skvadron. Disse forholdene påvirkes også av ende-

lig valg av nye helikoptre til redningshelikoptertjenesten. Også av denne årsak anbefaler FD å avvente regjeringens forslag til konkret oppfølging av Stortingets vedtak."

Flertallet forstår at det er en rekke faktorer som kan påvirke forhold rundt både anskaffelse av nye redningshelikoptre som av lokalisering av vedlikehold, da dette i stor grad er regulert gjennom kontrakter mellom leverandøren og Forsvarsdepartementet. Hva som opptar flertallet, er at Forsvarsdepartementet forholder seg lojalt til de vedtak som fattes i Stortinget og følger disse opp på en objektiv måte. Flertallet legger merke til at argumentasjon om nødvendig utvidelse av bygningsmasse på både Sola og Bardufoss er nødvendig dersom det blir en lokalisering av 337 skvadron på Bardufoss. I denne sammenheng er det da interessant å ta i betraktning at det neppe er særlig ulike byggekostnader per kvadratmeter på de to ulike lokaliseringene, om man tar i betraktning hvorledes beregningen av kvadratmeterprisen på leie foretas i Forsvaret. Flertallet er opptatt av å ivareta et levende helikoptermiljø på Bardufoss og ser derfor viktigheten av å prioritere tilstedeværelse av ledelseelement og vedlikeholdselement tilpasset den type stasjonsvedlikehold og aktivitet som skal utføres på Bardufoss. Flertallet er òg opptatt av de operative forholdene for gjennomføring av trening og øving, i denne sammenheng er det et optimalt arktisk operasjonsmiljø i Bardufoss.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Bjørn Hernæs og fra Kristelig Folkeparti, Åse Wisløff Nilssen viser til at 337 skvadron i dag er lokalisert i Bardufoss, og at Stortinget har fattet vedtak om at de nye enhets-helikoptrene for Kystvakten i nord, når disse ikke er på fartøy eller under vedlikehold av leverandør, lokaliseres til Bardufoss. I denne forbindelse vil disse medlemmer peke på at hovedvekten av Kystvaktens virksomhet finner sted i nordområdene. I tillegg har Bardufoss særlige fortrinn knyttet til å kunne tilby flytrening under harde vinterforhold, et tilbud flere land benytter seg av i dag.

Innfasingen av de nye enhets-helikoptrene vil gi nye muligheter for operative og økonomiske synergieffekter mellom skvadronene. I tillegg vil innføringen av NH90 gi en betydelig kapasitetsøkning. Disse medlemmer mener at det derfor bør gjennomføres en utredning med sikte på en helhetlig plan for ressursutnyttelse før innfasningen, som for eksempel inkluderer fordeling mellom Kystvakt sør og nord, før det konkluderes i detalj i forhold til lokaliseringen. Derfor er det etter disse medlemmers mening avgjørende at Regjeringen gis anledning til å fremme konkrete forslag innen innfasing av de nye enhets-helikoptrene skjer, i henhold til tidligere vedtak i Stortinget.

Disse medlemmer viser til behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), der komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, anførte at:

"Flertallet mener det er viktig å ta ut synergieffekter for ledelsen av henholdsvis 330-, 334- og 337-skvadro-

nene. Det er vedtatt lagt til Sola. Samtidig er det viktig med kort avstand fra patruljeområdene til base."

Disse medlemmer kan ikke se at det er mulig å ta ut de ønskede synergieffekter hvis en samtidig splitter lokaliseringen av skvadronene. Samling av de maritime skvadronenes hovedbaser vil legge til rette for effektivisering, faglig overbygning og bedret operativitet. I den forbindelse har disse medlemmer merket seg at en delt løsning vil kunne innebære investeringsbehov både på Bardufoss og Sola. Disse medlemmer kan heller ikke se at en lokalisering av 337 skvadron som sådan til Bardufoss gir nærhet mellom operasjonsområde og base, i og med at 337 skvadron opererer både nord og sør i landet.

Etter disse medlemmers mening er det viktig å hente ut synergieffekter ved at skvadronene samlokaliseres, i henhold til tidligere vedtak, samtidig som nærhet fra patruljeområde til base ivaretas gjennom Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), som lyder:

"Stortinget ber regjeringen lokalisere de nye enhetshelikoptrene for Kystvakten i nord, når disse ikke er på fartøy eller under vedlikehold av leverandør, til Bardufoss. Regjeringen bes fremme konkrete forslag innen innfasing av de nye enhetshelikoptrene skjer."

Disse medlemmer mener dette vedtaket ivaretar behovet for geografisk nærhet mellom 337 skvadrons aktivitet i nord og base i Bardufoss, samtidig som det kan tas ut synergier gjennom samlokalisering av skvadronenes hovedbaser.

Disse medlemmer vil minne om at dette var flertallets vedtak i Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), mens komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet fremmet følgende mindretallsforslag: "337 skvadron lokaliseres til Bardufoss."

Disse medlemmer viser videre til brev fra Forsvarsdepartementet datert 10. mai 2005. Disse medlemmer vil i særlig grad understreke Forsvarsdepartementets vektlegging av at en delt løsning for de maritime helikoptrene, med hele 337 skvadron fast lokalisert til Bardufoss, vil gi redusert effektivitet med tilhørende usikkerhet rundt økning i driftsutgiftene. Herunder må bl.a. lagerbeholdningen på de to basene revurderes, og det kan bli en økning i den totale bemanningen som følge av at man ikke kan utnytte stordriftsfordelene og eksisterende sivile kompetansemiljøer. Disse medlemmer vil videre påpeke at en fast lokalisering av hele 337 skvadron til Bardufoss vil innebære en u hensiktsmessig lang avstand mellom base og skvadronens patruljeområder i sør.

Disse medlemmer slutter seg til Forsvarsdepartementets analyse som sier at dersom det maritime helikoptermiljøet skal fordeles på to hovedbaser, vil det gjøre samtrening vanskeligere og at det videre kan for-

ventes forsinkelse i operativ status for begge skvadroner. Konsekvensen vil være færre kystvaktoppdrag samt forsinkelse i innfasingen av helikopteroperasjoner.

Disse medlemmer mener at usikkerhetene i beslutningsunderlaget understreker viktigheten av at prosjekteringsarbeidet fullføres innenfor det beskrevne handlingsrommet og slik Stortinget tidligere har forutsatt.

Med dette som bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Dokument nr. 8:69 (2004-2005) - forslag fra stortingsrepresentantene Marit Nybakk, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fosslie, Kjetil Bjørklund, Marit Arnstad, Per Ove Width og Øyvind Korsberg om fortsatt stasjonering av Forsvarets 337 skvadron - Kystvaktelicopterskvadronen - med skvadronledelse på Bardufoss også etter innfasing av de nye NH90-helikoptrene - avvises."

Komiteens medlem fra Høyre, Åge Konradsen mener operative og økonomiske synergier kan ivaretas tilfredsstillende selv om de maritime skvadronenes hovedbaser splittes. Dette medlem vil på denne bakgrunn støtte forslaget fra komiteens flertall.

FORSLAG FRA MINDRETALLET

Forslag fra komiteens medlem fra Høyre, Bjørn Hernæs og fra Kristelig Folkeparti Åse Wisløff Nilssen:

Dokument nr. 8:69 (2004-2005) - forslag fra stortingsrepresentantene Marit Nybakk, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fosslie, Kjetil Bjørklund, Marit Arnstad, Per Ove Width og Øyvind Korsberg om fortsatt stasjonering av Forsvarets 337 skvadron - Kystvaktelicopterskvadronen - med skvadronledelse på Bardufoss også etter innfasing av de nye NH90-helikoptrene - avvises.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran og råder Stortinget til å til å gjøre slikt

vedtak:

Forsvarets 337 skvadron - Kystvaktelicoptrene - med skvadronsledelse inklusiv treningsving skal stasjoneres og operativt understøttes fra Bardufoss, også etter innfasingen av nye NH90. Stasjonsvedlikeholdet skal fortsatt gjennomføres på Bardufoss for Kystvaktens helikoptre. Innfasingen av Kystvaktens nye enhetshelikoptre skal gjennomføres ved Bardufoss. Skvadronen inngår administrativt under luftving for maritime helikoptre - Luftving 134 på Sola flystasjon.

Oslo, i forsvarskomiteen, den 24. mai 2005

Marit Nybakk
leder

Per Roar Bredvold
saksordfører

